

ПРОЕКТ
ПІДГОТУВАЛА
вчитель
української
мови
Попфолуші
Слава
Михайлівна

М
а
й
с
е
н

- ▣ Сьогодні у нас незвичайний урок.
- ▣ Сьогодні ми зробимо ще один крок
- ▣ В країну Прекраюну, країну чудову,
- ▣ Що нас так чекає й збагачує мову.

Уроки творчості, натхнення уроки,
Добра і радості, і мудрості глибокої,
Усі шляхи тернисті перейти
Уроки творчості допоможуть вам завжди.

"Зима прийшла"

**Дорога біла стелеться,
І краю їй нема.
Сніжок мете. Метелиця.
Прийшла до нас ...**

ЗИМА

**2.Каліграфічна
хвилинка**

**3.Стежина
мудрості**

**1.Хвилинка
єрудита**

**Етапи
уроку**

**4.Спостереження
за мовним
матеріалом**

**6.Підсумок
уроку**

**5.Творча
робота**

ХВИЛИНКА ЕРУДИТА

Вправа «Клаптикова ковдра»

Що таке прикметник?

Частина мови

На що він вказує?

На ознаку предмета

На які питання відповідає?

Який? Яка? Яке? Які?

Як змінюються?

за родами, числами та відмінками

З якою мовою найчастіше пов'язаний?

з іменником

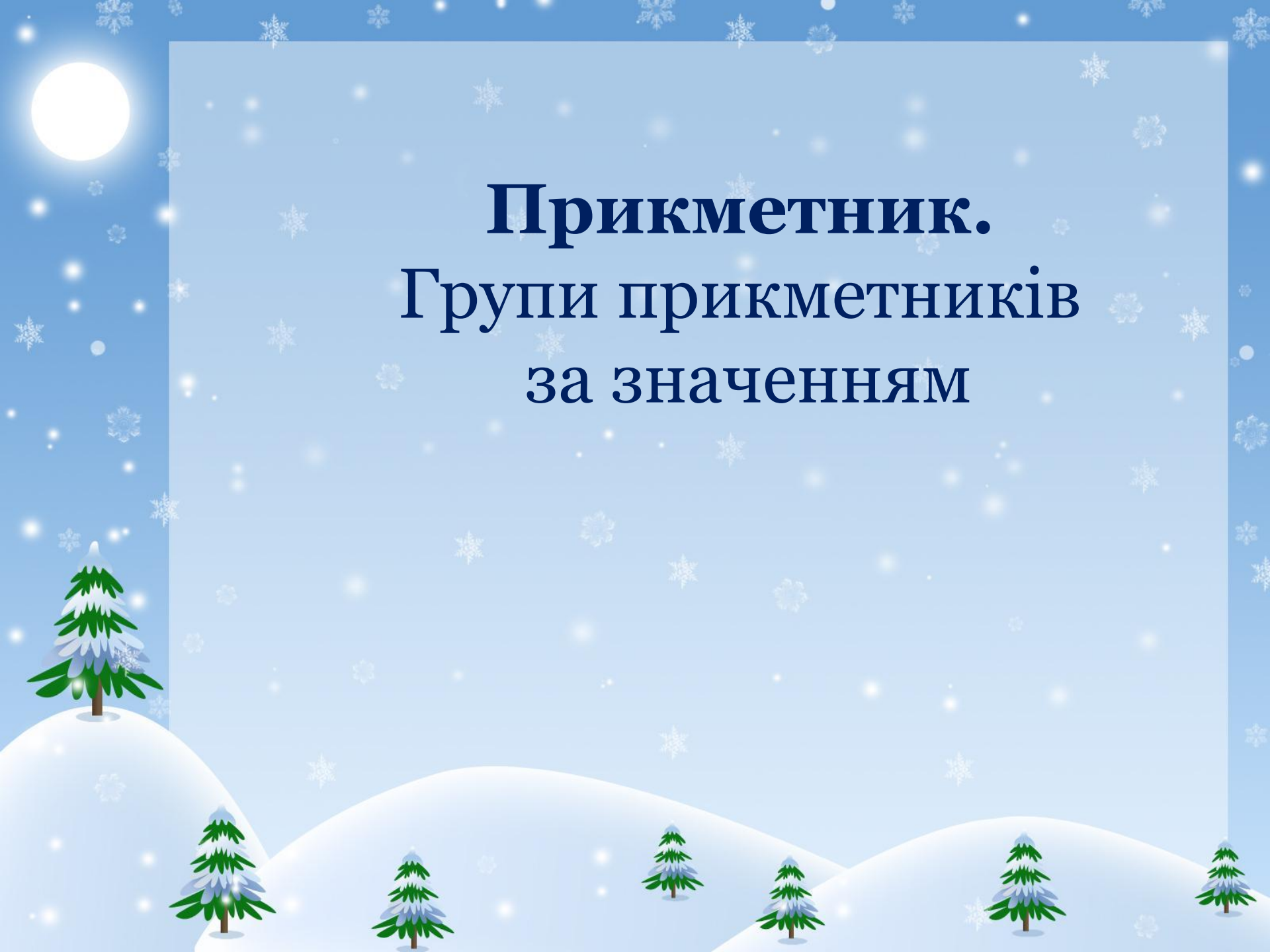
Яким членом речення найчастіше буває?

Другорядним членом означенням

Яка роль прикметника у мовленні?

Прикметники збагачують наше мовлення, роблять його точнішим, виразнішим, образнішим.

Прикметник.
Групи прикметників
за значенням

Мозаїка

Каліграфічна ХВИЛИНКА

З з

Зима

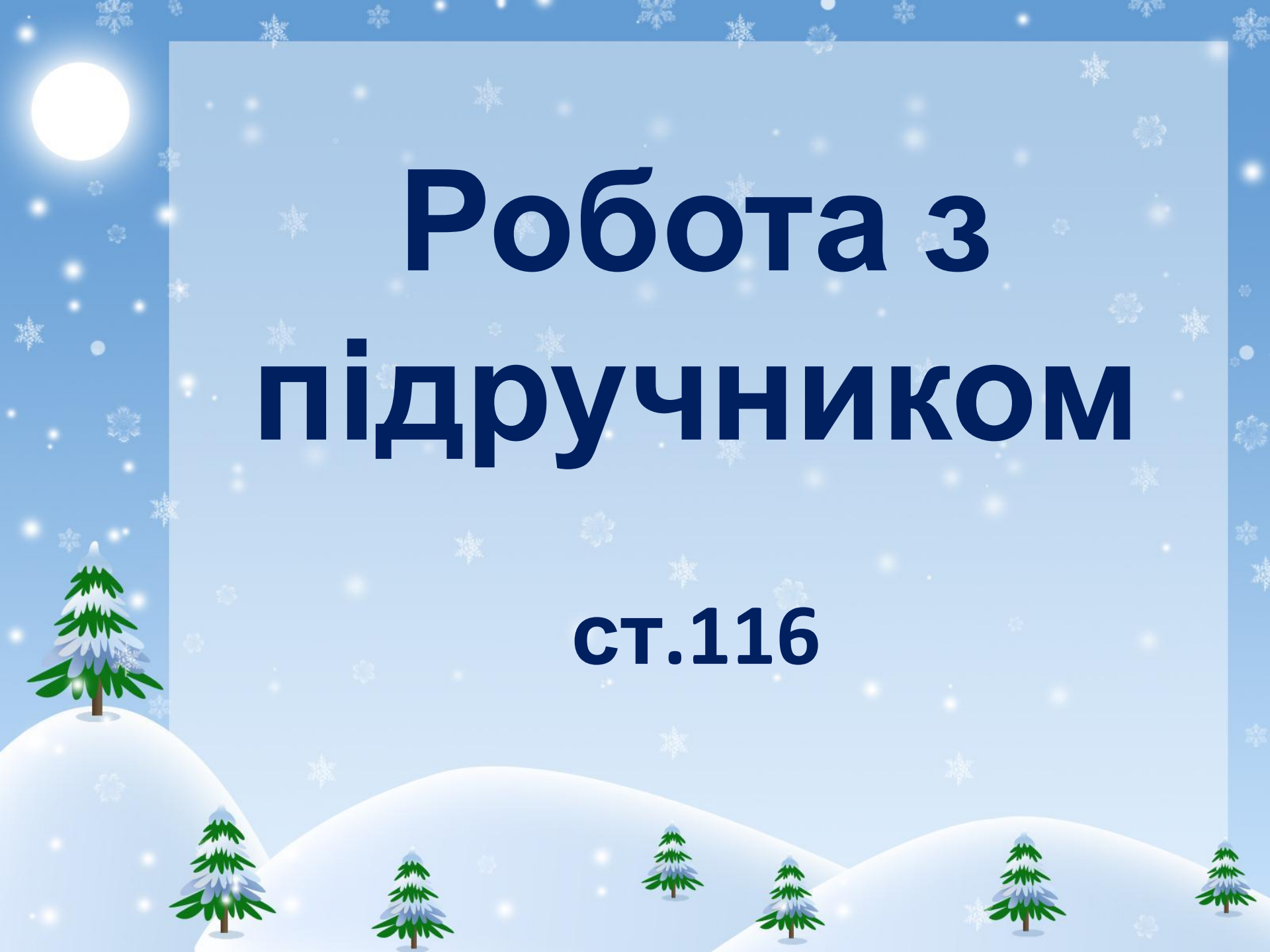
**Настала холодна
і сніжна зима.**

Прикметник

Лексичне значення	Питання	Змінюється за:	Синтаксична роль
Ознака предмета .	Який? Яка? Яке? Які? Чий? Чия? Чиє? Чиї?	Числами, родами, відмінками.	Означення, присудок.

Робота з підручником

ст.116

**Г
Р
У
П
И**

**П
Р
И
К
М
Е
Т
Н
И
К
І
В**

Якісні прикметники

Відносні прикметники

*Присвійні
прикметники*

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

прикметники

приклади

якісні

велика, духмяне, опуклий, гарячі

відносні

дерев'яні, пташиний, приміський

присвійні

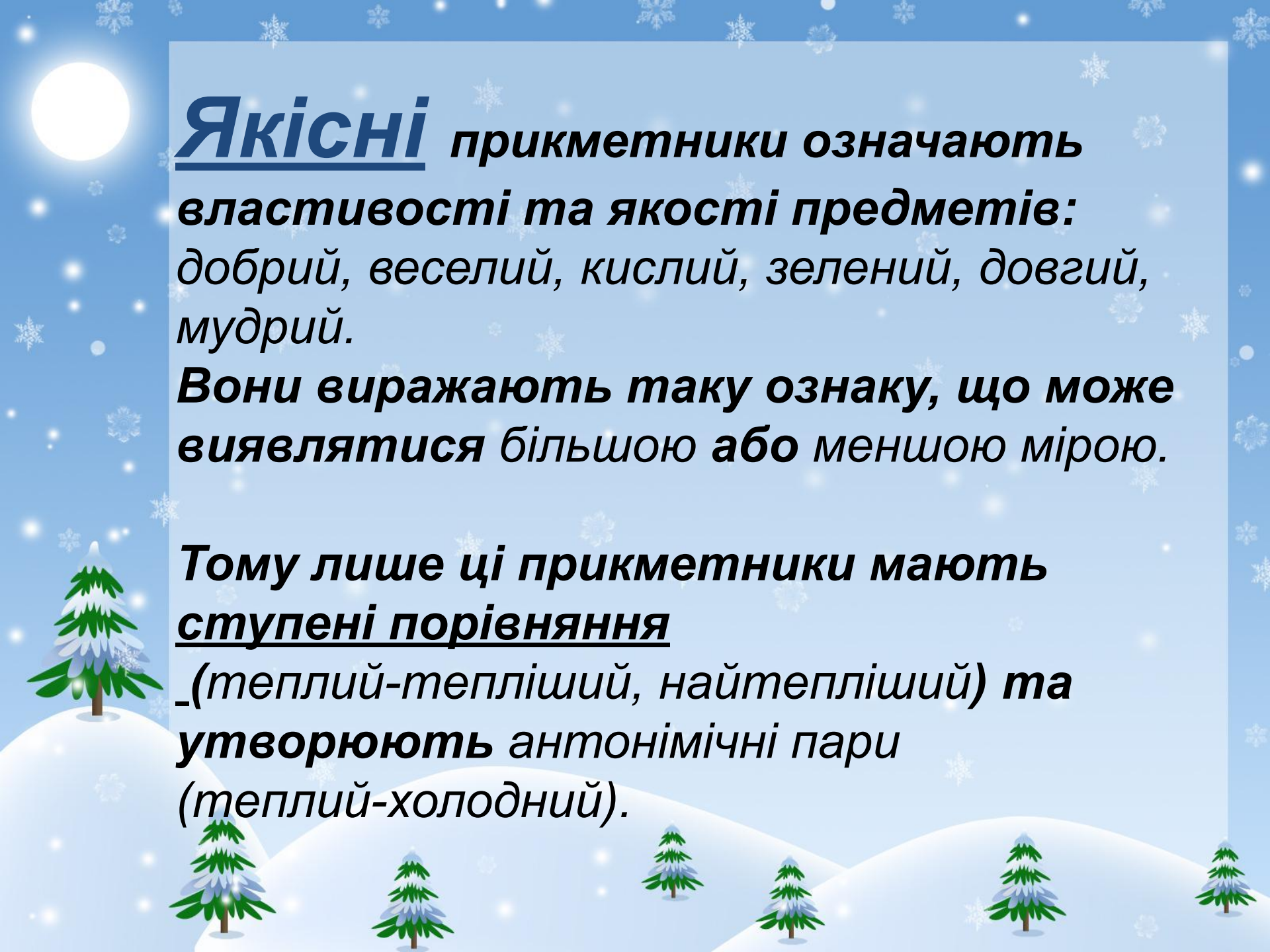
сестрин, вчителів, заяча, мамин

присвійно-відносні

козацький, батьківський

відносно-якісні

залізна воля, дзвінкий голос

Якісні прикметники означають властивості та якості предметів: добрий, веселий, кислий, зелений, довгий, мудрий.
Вони виражають таку ознаку, що може виявлятися більшою або меншою мірою.

Тому лише ці прикметники мають ступені порівняння (теплий-тепліший, найтепліший) та утворюють антонімічні пари (теплий-холодний).

**Якісн
і**

Смак, колір, вага, форма
(солодкий, червоний,
тяжкий, круглий)

Ознаки предмета,
що можуть виражатися
більшою або меншою
мірою
(добрий – добріший,
найдобріший)

Помідор (який?) червоний.

Огірок (який?) зелений.

Банан (який?) жовтий.

Сливи (які?) сині.

**Осмислення нових знань.
Гра “Відгадай мене!”**

**Я називатиму вам ознаки, а ви
відгадуватимете, який це предмет.**

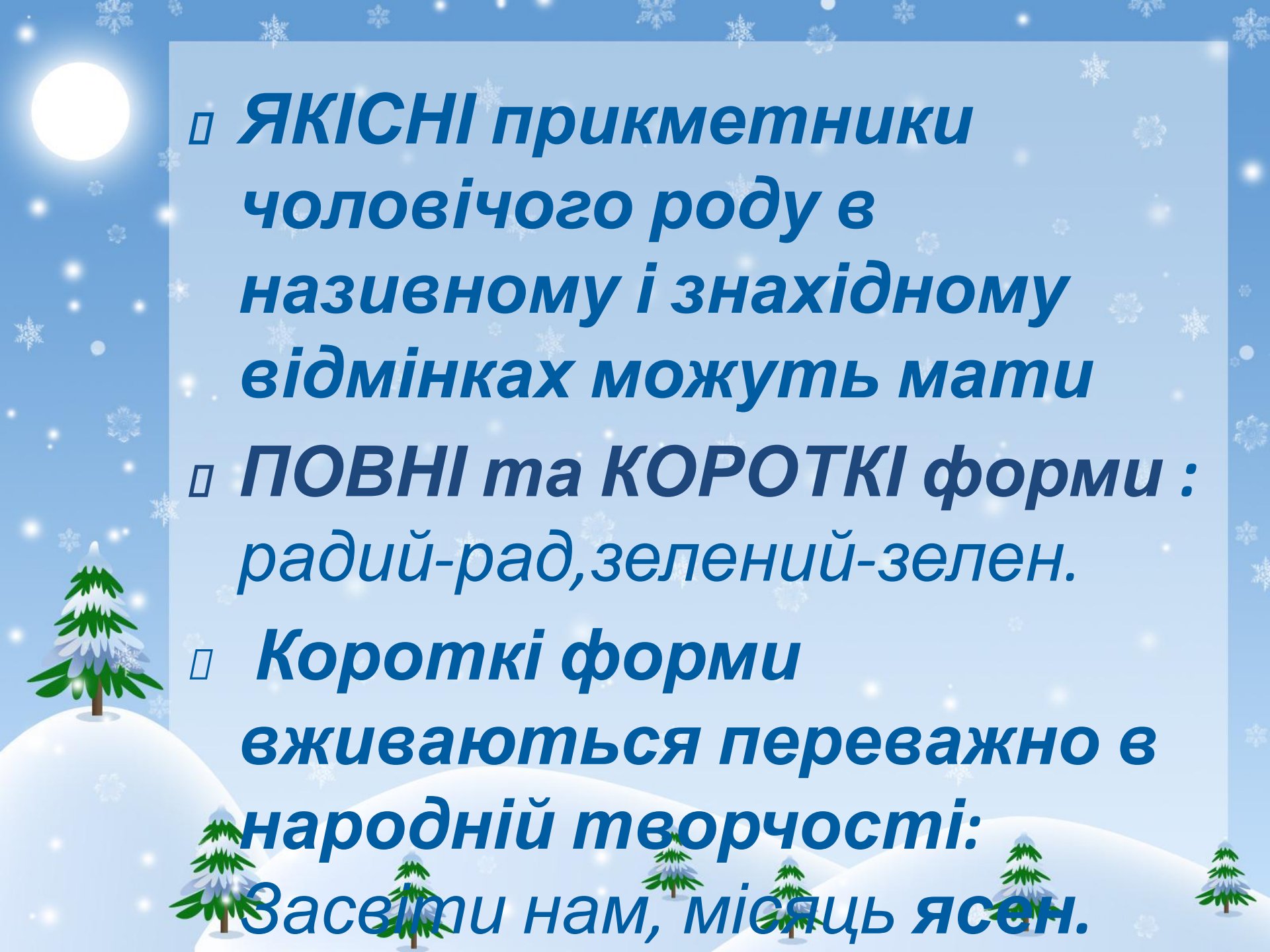
Червоне, кругле, солодке, запашне, велике ...

яблук

о

▣ ЯКІСНІ прикметники чоловічого роду в називному і знахідному відмінках можуть мати

▣ ПОВНІ та КОРОТКІ форми : радий-рад, зелений-зелен.

▣ Короткі форми вживаються переважно в народній творчості:

Засвіти нам, місяць ЯСЕН.

Відносні прикметники

Який ? Яка ? Яке ? Які?

Вказують на відношення одного предмета до іншого або до якоїсь дії

Учнівський зошит - зошит учня

Дружній клас – клас ,у якому дружать

ВІДНОСНІ ПРИКМЕТНИКИ

Виражають ознаки:

- за призначенням предмета – *робочий, вчительський*
- за належністю організації чи установі-*шкільний, міський*
- за матеріалом - *водяний, цегляний, дерев'яний*
- за просторовими і часовими ознаками – *перший, зимовий, сніжний,*
- за відношенням до вимірів предметів.-*метровий*

Утворення відносних прикметників

За допомогою суфіксів –н-, -ян-, -ськ-, -ов-, -ев-

Сніг – сніжний
Ялинка – ялинкові
Дерево – дерев’яний

Н подвоюється, коли твірна основа закінчується на –н- і до неї додається суфікс –н-

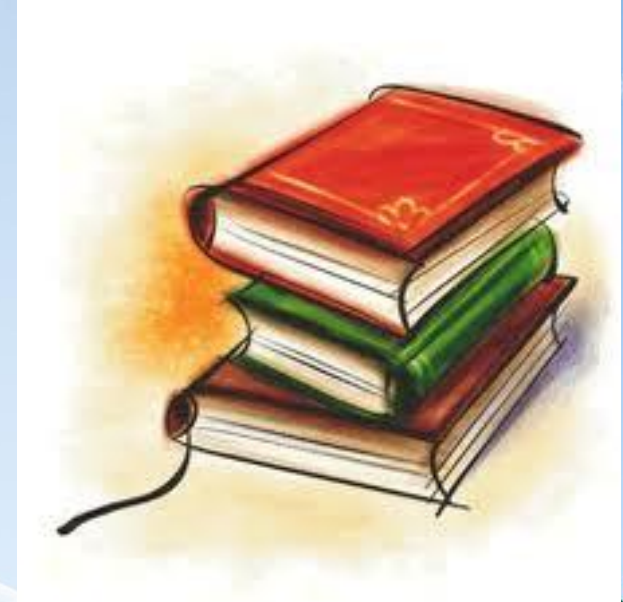
Осінь – осінній
Буква – буквенний
Пісня - пісенний

Під час творення прикметників за допомогою суфікса –ськ- зливаються такі звуки:

г, ж, з + сь = зь,
х, ш, с + сь = сь
к, ч, ц + сь = ць

Париж – паризький
Чех – чеський
Козак - козацький

Узагальнення і систематизація знань
Книжка (яка?) ... паперова,
Стіл (який?)....дерев"яний ,
шкільний
Баба(яка?)...сніжна ,

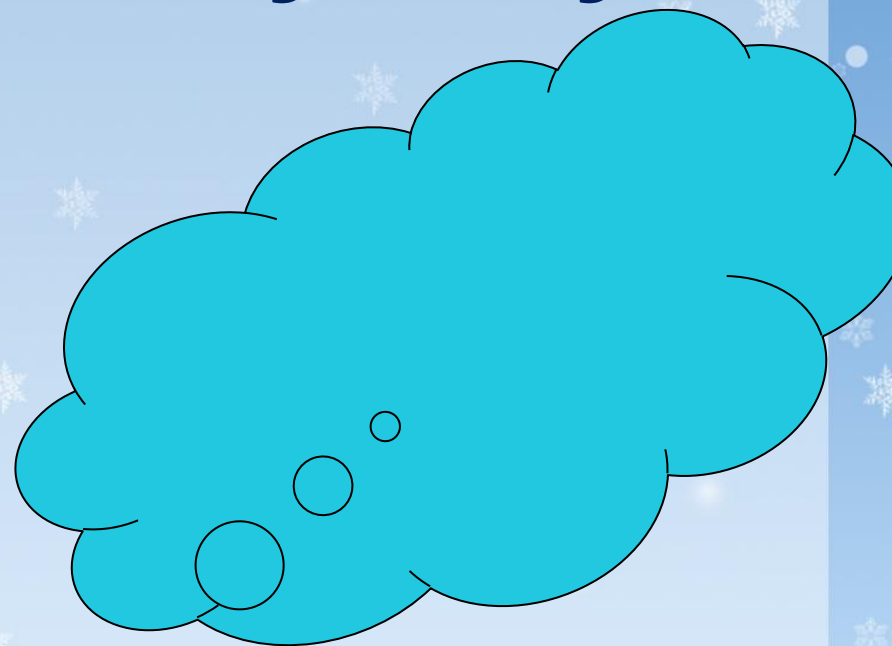

Записати речення

Випав перший сніг.

Ми ліпили снігову бабу.

ПРИСВІЙНІ ПРИКМЕТНИКИ

Вказують на належність предмета кому-небудь і відповідають на питання

чий? чия? чиє?

Творються :

1. Від назв людей за допомогою суфіксів *-ів (їв), -ин (-їн): товаришів, Сергіїв, братів;*
2. Від назв тварин за допомогою суфіксів *-ач (-ий), -яч (ий), ин (-ий), їн (-ий):* орлине крило, заячий хвіст.

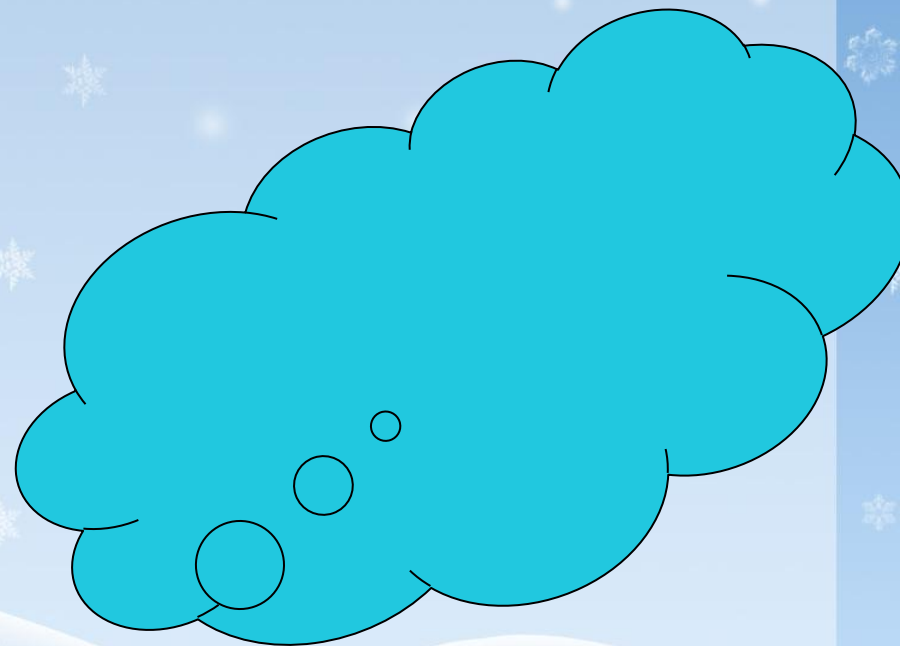
**Життя тварин стане легшим,
якщо люди допоможуть їм.
Іноді людина може навіть врятувати їм життя.**

Записати речення

**В лісі видніються лисячі
сліди, що ведуть від
заячої нори.**

Di La

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

Хтось там бачу
притомився
І на парту
похилився.

Треба всім нам
дружно встати,
Фізкультуру
розпочати.

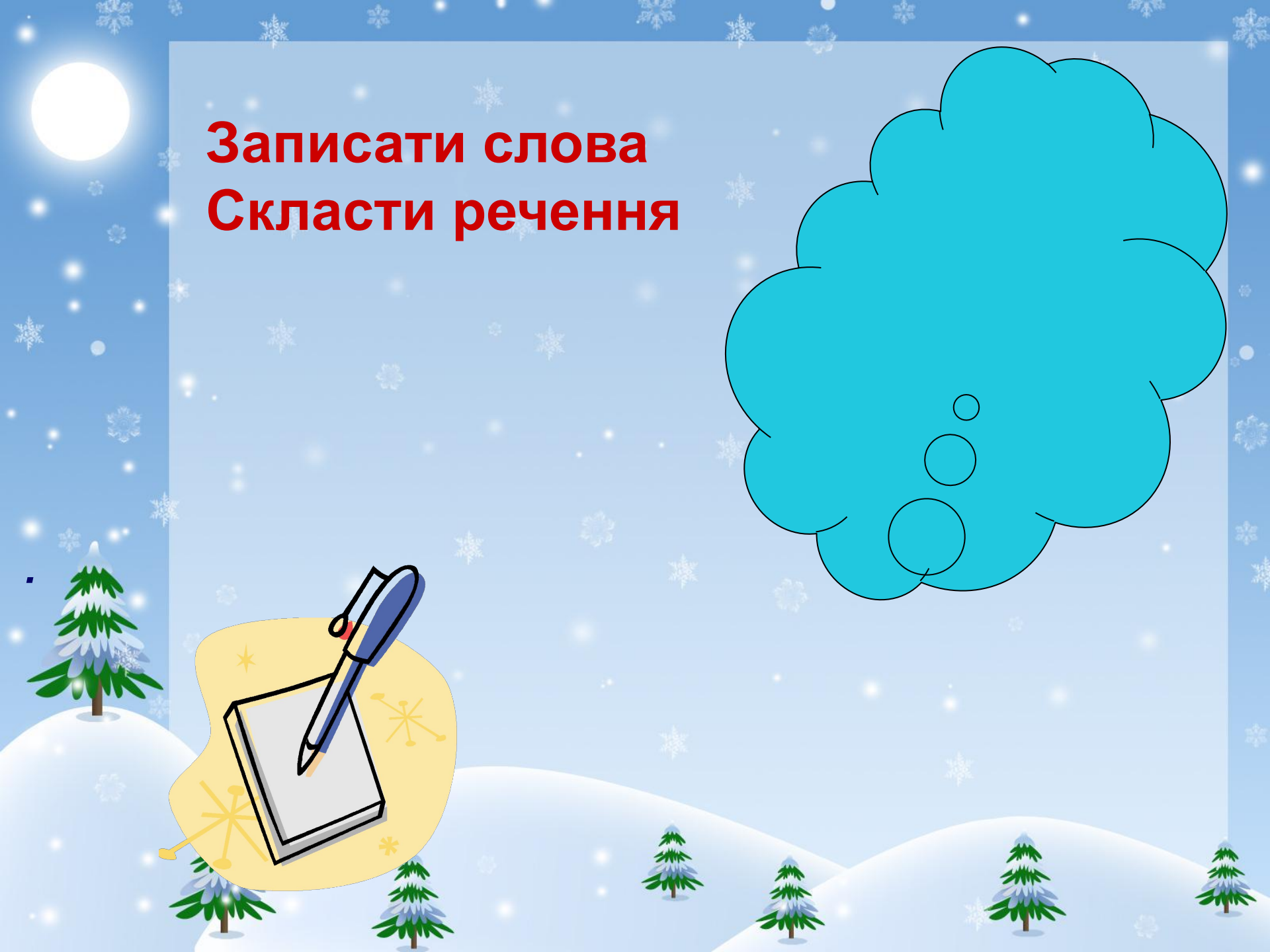

«Мозковий штурм».

Визначте, до якого
розряду належать
прикметники
Завдання 1,2,3,

Записати слова
Скласти речення

Вправа 276

- Міцна дружба
- Вірний друг
- Сміливий вчинок
- Товариські відносини
- Людські стосунки
- Класний колектив
- Робочий графік
- Оленина обіцянка
- Миколин конспект

УВАГА!

Деякі прикметники залежно від змісту висловлювання можуть переходити з однієї групи в іншу.

Коли якісні, відносні, присвійні **прикметники** використовуються в **переносному** значенні, то **відносні** набувають властивостей **якісних** (золоте серце, шоколадна засмага), **присвійні- відносних** (лисяча шуба, риб'ячий жир) або **якісних** (орлиний зір, осячача впертість)

Рідше якісні прикметники переходять у **відносні** (чорна металургія, легка промисловість)

Якого кольору сніг?

Знайти прикметники

Fred Swan

Підсумок уроку

РЕФЛЕКСІЯ

- Яку тему вивчали на уроці?
- Що нового дізналися ?
- Що вас найбільше зацікавило?
- Які форми роботи ви хотіли б
- застосувати на наступному уроці?

Правила написання сенкану

- Сенкан складається з 5 рядків;
- За формою нагадує ялинку.

1 слово

2 слова

3 слова

4 слова

1 слово

Зима.
Білосніжна, яскрава.
Прийшла, вкрила, зачарувала.
Розтелила скатертину білу.
Сніг.

Сніг.
Білий, пухкий.
Летить, падає, вкриває.
Сніг - це диво природи.
Покривало.

Сніжинка.
Гарна, велика.
Сяє, переливається, летить.
І падає, падає на землю.
Зірочка.

прикметники

Ознаки

якісні

Колір, смак, запах, форма, вага
велика, духмяне, опуклий, гарячі

відносні

Матеріал, час, національність,
призначення, місце.
дерев'яні, пташиний, приміський

присвійні

Належність предмета людині
чи тварині
сестрин, вчителів, заяча, мамин

присвійно-відносні

козацький, батьківський

відносно-якісні

залізна воля, дзвінкий голос

Дайте оцінку своїй роботі на уроці

Працював активно,
старанно.

Працював добре, але не
в повну силу.

Флегматики

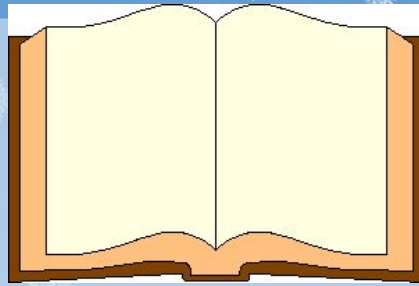
Погано працював.

Евалю
ація

Дякую всім за
роботу!

- Попфолуші Слава Михайлівна ,
- учитель української мови та літератури ЗОШ № 4
- м. Берегове

